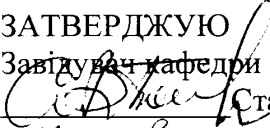

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра механічної та електричної інженерії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

«01» бересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Безпека виробничих процесів в агроінженерії

освітньо-професійна програма Технології і засоби механізації
сільськогосподарського виробництва

спеціальності	208 Агроінженерія
галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
освітній ступінь	Магістр
факультет	Інженерно-технологічний

Полтава
2024-2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Безпека виробничих процесів в агроінженерії» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Технології і засоби механізації сільськогосподарського виробництва спеціальності 208 Агроінженерія

Мова викладання: державна

Розробник: Володимир ДУДНИК, доцент, кандидат технічних наук, доцент

02 вересня 2024 року

Володимир ДУДНИК

Схвалена на засіданні кафедри механічної та електричної інженерії
протокол від 02 вересня 2024 р. № 1

Погоджено гарантом освітньої програми Технології і засоби механізації
сільськогосподарського виробництва
02 вересня 2024 р.

Олександр ГОРБЕНКО

Схвалено головою ради з якості вищої освіти спеціальності
208 Агроінженерія
від 02 вересня 2024 р. № 1

Олексій БУРЛАКА

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість годин	120	120
Кількість кредитів	4	4
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	1 (208АІ мд 2024)	1 (208АІ мз 2024[1])
Семестр	1	1/2
Лекції (годин)	16	4*/4
Практичні (години)	12	4
Лабораторні (години)	12	
Самостійна робота (години)	80	108
у т.ч. індивідуальні завдання (вказати форму), годин	-	контрольна робота (40 год)
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

* настановча лекція

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Полягає у формуванні знань, умінь, компетенції для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління безпекою виробничих процесів на об'єктах агропромислового комплексу, формування у здобувачів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню: «Ремонт машин та обладнання», «Технічний сервіс в АПК», «Експлуатація машин і обладнання», «Основи охорони праці», що є складовими фахового вступного випробування.

4. Компетентності:

загальні:

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 5. Здатність працювати в команді.

фахові:

ФК 14. Здатність гарантувати екологічну безпеку у сільськогосподарському виробництві.

ФК 15. Здатність комплексно впроваджувати організаційно-управлінські і технічні заходи зі створення безпечних умов праці в АПК.

5. Програмні результати навчання:

ПРН 3. Знати, розуміти і застосовувати норми законодавства, що стосуються професійної діяльності.

ПРН 20. Розробляти і реалізувати ресурсоощадні та природоохоронні технології у сфері діяльності підприємств АПК.

ПРН 21. Розробляти заходи з охорони праці в сфері сільськогосподарського виробництва відповідно до чинного законодавства.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН 3. Знати, розуміти і застосовувати норми законодавства, що стосуються професійної діяльності.	Знати закономірності формування, розвитку і стійкого функціонування систем різного рангу та їх взаємовідносини для встановлення комфортних умов існування людини.
ПРН 20. Розробляти і реалізувати ресурсоощадні та природоохоронні технології у сфері діяльності підприємств АПК.	Знати оточуюче середовище людини, яке обумовлене сукупністю діючих факторів – природного, техногенного, соціального та іншого характеру, а також їх здатність впливати на людину і її здоров'я. Вміти ідентифікувати потенційні небезпеки, тобто розпізнавати їх вид, визначати просторові та часові координати, величину та імовірність їх прояву. Володіти прийомами визначення небезпечних, шкідливих та вражаючих факторів, що породжуються джерелами небезпек.
ПРН 21. Розробляти заходи з охорони праці в сфері сільськогосподарського виробництва відповідно до чинного законодавства.	Здійснювати прогнозування можливостей і наслідків впливу небезпечних та шкідливих факторів на організм людини. Використовувати нормативно-правову базу захисту особистості, прав особи на працю, медичне забезпечення, захист у надзвичайних ситуаціях тощо.

6. Методи навчання і викладання:

Словесні методи: лекція; *практичні методи* – практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою, нормативними документами; *наочні методи:* ілюстрування, демонстрування; *комп'ютерні, мультимедійні методи:* використання мультимедійних презентацій, елементів дистанційного навчання та відеоконтента; *методи письмового контролю:* контрольна робота.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.

Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі. Показчик нормативно-правових актів з питань охорони праці. Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Положення про організацію системи управління охороною праці в галузі.

Тема 2. Система управління охороною праці в галузі.

Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці (СУОП). Забезпечення функціонування та побудова СУОП в організації. Положення про СУОП, структура та зміст його розділів.

Елементи системи управління охороною праці, міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007. Політика в галузі охорони праці. Планування. Впровадження і функціонування СУОП. Перевірки і коригувальні дії. Аналіз з боку керівництва.

Примірний розподіл функціональних обов'язків з охорони праці керівників, посадових осіб і фахівців підприємства галузі. Пріоритет функцій забезпечення безпеки. Ефективність функціональної структури СУОП.

Планування заходів з охорони праці. Види планування та контролю стану охорони праці. Виявлення, оцінка та зменшення ризиків небезпечних подій. Облік і аналіз показників охорони праці. Плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій. Мета та основні параметри планів. Аналітична та оперативна частини Плану.

Галузеві системи управління охороною праці. Мета та принципи функціонування. Організаційна та функціональна структури СУОПГ.

Регіональні системи управління охороною праці, мета, принципи та основні функції.

Тема 3. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків.

Загальні положення та визначення. Мета та завдання розслідування нещасних випадків. Обов'язки роботодавця щодо розслідування нещасних випадків. Обставини, за яких проводиться розслідування.

Встановлення зв'язку нещасного випадку з виробництвом.

Розслідування та облік нещасних випадків, хронічних професійних захворювань і отруень на виробництві. Розслідування нещасних випадків. Спеціальне розслідування нещасних випадків. Розслідування професійних захворювань. Організація розслідування, склад комісій з розслідування, основні документи.

Розслідування та облік аварій. Розслідування інцидентів та невідповідностей.

Дослідження та профілактика виробничого травматизму. Звітність та інформація про нещасні випадки, аналіз їх причин. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань. Розподіл травм за ступенем тяжкості. Методи дослідження виробничого травматизму.

Основні технічні та організаційні заходи щодо профілактики травматизму та професійної захворюваності в галузі.

Тема 4. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності.

Вимоги безпеки до розміщення обладнання та утримання робочих місць. Забезпечення безпеки контрольно-вимірювальних приладів, автоматизованих систем управління, сигналізації та зв'язку. Вимоги до санітарного контролю за станом повітря робочої зони.

Особливості заходів електробезпеки на підприємствах галузі.

Вимоги безпеки до виробничих і допоміжних приміщень. Утримання території підприємств галузі.

Особливості охорони праці при ремонтних та вантажно-розвантажувальних роботах. Вимоги безпеки праці під час експлуатації систем опалення, вентиляції і кондиціонування повітря. Вимоги до працівників певних категорій і порядок допуску їх до роботи. Санітарно-гігієнічні вимоги до умов праці в галузі.

Шкідливі речовини, біологічні чинники, виробничий пил. Вібрація, шум, інфразвук та ультразвук. Виробничі випромінювання. Мікроклімат робочої зони. Важкість праці, динамічні і статичні навантаження.

Напруженість праці. Увага, напруженість аналізаторських функцій, емоційна та інтелектуальна напруженість, монотонність праці. Втома та її вплив на безпеку праці. Кімната відпочинку та реабілітації.

Тема 5. Інноваційні технології та наукові дослідження актуальних проблем організації охорони праці на підприємствах галузі.

Вимоги безпеки до лабораторних приміщень та обладнання для наукових досліджень.

Організація наукових досліджень та основні наукові проблеми в галузі охорони праці. Наукова база охорони праці. Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці, галузеві науково-дослідні інститути з питань охорони праці, відділи та лабораторії з питань охорони праці галузевих науково-дослідних інститутів.

Аналіз професійного та виробничого ризиків. Аналіз, прогнозування, профілактика травматизму та професійної захворюваності. Мета і методи аналізу. Автоматизовані системи управління охороною праці, обліку, аналізу та дослідження травматизму.

Тема 6. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах.

Правила пожежної безпеки в Україні. Класи виробничих та складських приміщень по вибуховій та пожежній небезпеці. Вогнестійкість будівельних конструкцій і матеріалів.

Протипожежні перешкоди. Забезпечення безпечної евакуації персоналу. Пожежна безпека технологічного устаткування, електрообладнання, систем опалення, вентиляції. Обов'язки підприємств, установ та організацій по забезпеченню пожежної безпеки. Пожежна сигналізація і зв'язок. Засоби гасіння пожеж. Протипожежне водопостачання. Первинні засоби пожежогасіння. Автоматичні засоби пожежогасіння на об'єктах галузі.

Тема 7. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці в галузі.

Основні принципи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності. Держгірпромнагляд. Перелік питань для здійснення планових заходів державного нагляду у сфері промислової безпеки та охорони праці.

Проведення державного нагляду за охороною праці. Види та основні параметри проведення наглядних заходів. Відповідальність за порушення законодавства України про охорону праці.

Тема 8. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації.

Надзвичайні ситуації та причини їх виникнення. Характеристика потенційно небезпечних об'єктів на території України. Моніторинг і прогнозування надзвичайних ситуацій.

Мережа спостереження і контролю уражаючих чинників техногенних НС. Методичні положення ідентифікації та паспортизації ОГ щодо визначення потенційної небезпеки. Основні етапи прогнозування наслідків НС на ОГ.

Зонування територій за ступенем небезпеки.

Тема 9. Планування заходів з питань цивільного захисту.

Загальні принципи превентивного та оперативного (аварійного) планування заходів щодо зниження ризиків і зменшення масштабів надзвичайних ситуацій.

Методика розроблення планів з попередження надзвичайних ситуацій. Комплекс організаційних та інженерно-технічних заходів щодо запобігання та мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій природного характеру.

Особливості планування дій персоналу щодо локалізації і ліквідації аварійних ситуацій і аварій на потенційно небезпечні об'єкти та пом'якшення їхніх наслідків. Вимоги до складання та змісту аналітичної і оперативної частини плану локалізації і ліквідації аварійних ситуацій.

Тема 10. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.

Забезпечення техногенної безпеки на ОГ як складової частини ЦЗ. Суть стійкості роботи ОГ. Організація і проведення досліджень з оцінки стійкості роботи ОГ в НС. Методика оцінки стійкості роботи ОГ до дії різних вражаючих чинників.

Шляхи і способи підвищення стійкості роботи ОГ. Захисні споруди. Резервування матеріальних та фінансових ресурсів на заходи з цивільного захисту.

Тема 11. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту.

Забезпечення діяльності об'єктів господарювання, у власності якого перебуває об'єкт підвищеної небезпеки. Критерії ідентифікації об'єктів господарювання, що підлягають декларуванню безпеки. Визначення об'єктів підвищеної небезпеки 1 або 2 класу за масою небезпечних речовин та за відстанню. Порядок декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки. Методики визначення ризиків та їх прийнятних рівнів для декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки. Ліцензування діяльності об'єкту підвищеної небезпеки. Страхування відповідальності за завдану шкоду внаслідок експлуатації небезпечного об'єкту. Порядок створення і використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації надзвичайних ситуацій. Організація роботи щодо проведення нагляду та здійснення контролю за обстановкою на об'єктах підвищеної небезпеки, що входять до складу галузі, включаючи прилеглу до них територію.

Тема 12. Екологічна складова безпеки навколишнього середовища.

Поняття «охорона навколишнього середовища». Основні об'єкти та принципи охорони навколишнього середовища. Організація контролю за станом навколишнього середовища. Правові заходи забезпечення екологічної безпеки в галузі. Відповідальність за правопорушення в галузі екологічної безпеки. Біосфера сьогодні: масштаб антропогенного впливу. Атмосферний пил та забруднення. Екологічне прогнозування. Моніторинг навколишнього середовища. Джерела забруднення і основні види забруднення атмосфери. Охорона атмосферного повітря.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин								
	денна форма (208AI мд 2024)					заочна форма (208AI мз 2024[1])			
	усього	у тому числі				усього	у тому числі		
		л	п	лаб	с.р		л	п	с.р
Тема 1. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.	10		2		8	10		2	8
Тема 2. Система управління охороною праці в галузі.	10	2	2		6	10	2		8
Тема 3. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків.	10	2	2		6	10	2		8
Тема 4. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності.	14	2		8	4	14			14
Тема 5. Інноваційні технології та наукові дослідження актуальних проблем організації охорони праці на підприємствах галузі.	10	2			8	10			10
Тема 6. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах.	10		2		8	10			10
Тема 7. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці в галузі.	10		2		8	10			10
Тема 8. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації.	10	2		4	4	10		2	8
Тема 9. Планування заходів з питань цивільного захисту.	10	2			8	10	2		8
Тема 10. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.	8	2			6	8			8
Тема 11. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту.	8		2		6	8			8
Тема 12. Екологічна складова безпеки навколишнього середовища.	10	2			8	10	2		8
індивідуальні завдання: контрольна робота для заочної форми навчання						40			40
Усього годин	120	16	12	12	80	120	8	4	108

8. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма (208AI мд 2024)	заочна форма (208AI мз 2024[1])
Тема 1. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.	2	2
Тема 2. Система управління охороною праці в галузі.	2	
Тема 3. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків.	2	
Тема 4. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності.		
Тема 5. Інноваційні технології та наукові дослідження актуальних проблем організації охорони праці на підприємствах галузі.		
Тема 6. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах.	2	
Тема 7. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці в галузі.	2	
Тема 8. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації.		2
Тема 9. Планування заходів з питань цивільного захисту.		
Тема 10. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.		
Тема 11. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту.	2	
Тема 12. Екологічна складова безпеки навколишнього середовища.		
Разом	12	4

9. Теми лабораторних занять

Назва теми	Кількість годин
	денна форма (208AI мд 2024)
Тема 1. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.	
Тема 2. Система управління охороною праці в галузі.	
Тема 3. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків.	
Тема 4. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності.	8
Тема 5. Інноваційні технології та наукові дослідження актуальних проблем організації охорони праці на підприємствах галузі.	
Тема 6. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах.	
Тема 7. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці в галузі.	
Тема 8. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації.	4
Тема 9. Планування заходів з питань цивільного захисту.	
Тема 10. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.	
Тема 11. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту.	
Тема 12. Екологічна складова безпеки навколишнього середовища.	
Разом	12

10. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма (208AI мд 2024)	заочна форма (208AI мз 2024[1])
Тема 1. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.	8	8
Тема 2. Система управління охороною праці в галузі.	6	8
Тема 3. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків.	6	8
Тема 4. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності.	4	14
Тема 5. Інноваційні технології та наукові дослідження актуальних проблем організації охорони праці на підприємствах галузі.	8	10
Тема 6. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах.	8	10
Тема 7. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці в галузі.	8	10
Тема 8. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації.	4	8
Тема 9. Планування заходів з питань цивільного захисту.	8	8
Тема 10. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.	6	8
Тема 11. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту.	6	8
Тема 12. Екологічна складова безпеки навколишнього середовища.	8	8
Разом	80	108

11. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок. Реалізація даного виду роботи передбачається шляхом виконання індивідуального навчального завдання у формі контрольної роботи, яка виконується здобувачами вищої освіти заочної форми навчання в поза аудиторний час. Перевірка результатів індивідуальної роботи студентів викладачем до початку та під час екзаменаційної сесії.

12. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН 3. Знати, розуміти і застосовувати норми законодавства, що стосуються професійної діяльності. ПРН 20. Розробляти і реалізувати ресурсоощадні та природоохоронні технології у сфері діяльності підприємств АПК. ПРН 21. Розробляти заходи з охорони праці в сфері сільськогосподарського виробництва відповідно до чинного законодавства.	Поточний контроль: виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; виконання контрольних робіт. Семестровий контроль: екзамен.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом застосування накопичувальної системи нарахування балів оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожної теми освітнього компоненту впродовж семестру та достовірної фіксації результатів оцінювання у журналі обліку аудиторної навчальної роботи.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом - **екзамен**.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни Денна форма навчання (208AI мд 2024)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання лабораторних робіт та їх захист	Виконання завдань самостійної роботи	Опитування	Разом
Тема 1. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.	2		3	2	7
Тема 2. Система управління охороною праці в галузі.	2		2	2	6
Тема 3. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків.	2		3	2	7
Тема 4. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності.		12 (8 год.)	2	2	16
Тема 5. Інноваційні технології та наукові дослідження актуальних проблем організації охорони праці на підприємствах галузі.			3	2	5
Тема 6. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах.	2		3	2	7
Тема 7. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці в галузі.	2		3	2	7
Тема 8. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації.		6 (4 год.)	3	2	11
Тема 9. Планування заходів з питань цивільного захисту.			3	2	5
Тема 10. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.			2	2	4
Тема 11. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту.	2		2	2	6
Тема 12. Екологічна складова безпеки навколишнього середовища.			3	2	5
Разом	12	18	32	24	80
Екзамен					20
Разом, враховуючи екзамен					100

Критерії оцінювання опитування (0-2)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Відповідь дана в повному обсязі, змістовно розкрита сутність питання, це свідчить про засвоєння теоретичних знань в повному обсязі, що дає можливість застосовувати набуті знання, а саме: знати, розуміти і застосовувати норми законодавства, що стосуються професійної діяльності; розробляти і реалізувати ресурсоощадні та природоохоронні технології у сфері діяльності підприємств АПК; розробляти заходи з охорони праці в сфері сільськогосподарського виробництва відповідно до чинного законодавства.
1	Відповідь дана, але допущені помилки та не розкрита суть питання, це свідчить про не доопрацювання тем, що ускладнює можливість застосовувати набуті знання, а саме: знати, розуміти і застосовувати норми законодавства, що стосуються професійної діяльності; розробляти і реалізувати ресурсоощадні та природоохоронні технології у сфері діяльності підприємств АПК; розробляти заходи з охорони праці в сфері сільськогосподарського виробництва відповідно до чинного законодавства.
0	Відповідь не дана, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни Заочна форма навчання (208АІ мз 2024[1])

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Захист контрольної роботи	Разом
Тема 1. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.	10	3	2	15
Тема 2. Система управління охороною праці в галузі.		3	2	5
Тема 3. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків.		3	2	5
Тема 4. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності.		3	2	5
Тема 5. Інноваційні технології та наукові дослідження актуальних проблем організації охорони праці на підприємствах галузі.		3	2	5
Тема 6. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах.		3	2	5
Тема 7. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці в галузі.		3	2	5
Тема 8. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації.	10	3	2	15
Тема 9. Планування заходів з питань цивільного захисту.		3	2	5
Тема 10. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.		3	2	5
Тема 11. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту.		3	2	5
Тема 12. Екологічна складова безпеки навколишнього середовища.		3	2	5
Разом	20	36	24	80
Екзамен				20
Разом, враховуючи екзамен				100

Критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях (0-10)

Кількість балів	Критерії оцінювання
10-8	Висока активність при виконанні вправ на практичних заняттях, здобувач вищої освіти приймав участь у дискусії проявив творчий підхід до розгляду питань, зробив аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції, що дає можливість застосовувати набуті знання, а саме: знати, розуміти і застосовувати норми законодавства, що стосуються професійної діяльності; розробляти і реалізувати ресурсоощадні та природоохоронні технології у сфері діяльності підприємств АПК; розробляти заходи з охорони праці в сфері сільськогосподарського виробництва відповідно до чинного законодавства.
7-5	Середня активність при виконанні вправ на практичних заняттях, здобувач вищої освіти приймав участь у дискусії проявив творчий підхід до розгляду питань, зробив висновки та сформулював пропозиції, але вони не є достатньо аргументованими, що дає можливість застосовувати набуті знання, а саме: знати, розуміти і застосовувати норми законодавства, що стосуються професійної діяльності; розробляти і реалізувати ресурсоощадні та природоохоронні технології у сфері діяльності підприємств АПК; розробляти заходи з охорони праці в сфері сільськогосподарського виробництва відповідно до чинного законодавства.
4-1	Низька активність при виконанні вправ на практичних заняттях, здобувач вищої освіти приймав участь у дискусії, зробив висновки та сформулював пропозиції, але вони не є достатньо аргументованими, що ускладнює можливість застосовувати набуті знання, а саме: знати, розуміти і застосовувати норми законодавства, що стосуються професійної діяльності; розробляти і реалізувати ресурсоощадні та природоохоронні технології у сфері діяльності підприємств АПК; розробляти заходи з охорони праці в сфері сільськогосподарського виробництва відповідно до чинного законодавства.
0	Не виконання вправ на практичних заняттях (відсутність на практичному занятті), що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене при вивченні навчальної дисципліни

Перелік обладнання необхідного для вивчення навчальної дисципліни забезпечує навчально-наукова лабораторія охорони праці (ауд. № 342).

14. Політика навчальної дисципліни

1. Щодо термінів виконання та перескладання: практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це деканат факультету, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Деканат факультету своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує деканат факультету за участю викладачів відповідної кафедри. Отриманий результат у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточним.

2. Щодо академічної доброчесності: здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті, Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті.

3. Щодо відвідування занять: навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.

4. Щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти: на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

5. Щодо оскарження результатів оцінювання:

Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до деканату факультету, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням деканату факультету. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

15. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Голінько В.І. Управління безпекою в професійній діяльності: навч. посіб. Дніпро: НТУ «ДП», 2018. 156 с.
2. Войналович О.В., Марчиниша Є.І., Кофто Д.Г. Охорона праці в галузі. Автомобільний транспорт. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 695 с.
3. Дикань С.А., Іваницька І.О. Безпека людини. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2019. 279 с.
4. Запорожець О.І., Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д., Русаловський А. В., Кулалаєва Н. В. Цивільний захист. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 264 с.
5. Безпека людини у сучасних умовах: монографія. Н.Л. Березуцька, А.О. Богодист та ін.; за заг. ред. проф. В.В. Березуцького. Харків: ФОП Мезіна В.В., 2018. 208 с.

Допоміжні

1. Ковжого С.О., Тузіков С.А., Карманний Є.В., Зенін А.П. Цивільний захист і охорона праці в галузі. Харків: Право, 2018. 192 с.
2. Носачова Ю.В., Іваненко О.І., Вембер В.В. Екологічна безпека інженерної діяльності. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 212 с.
3. Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, профзахворювань і аварій на виробництві Постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 р. № 337. Київ, 2019.
4. Березуцький В.В. Ризик орієнтований підхід в охороні праці: монографія. LAP Lambert Academic Publishing, 2019. 108 с.
5. Зацарний В.В., Левченко О.Г., Землянська О.В. Охорона праці та цивільний захист. Київ: КПІ, 2019. 472 с.
6. Костенко О.М., Лапенко Т.Г., Опара Н.М., Дудник В.В., Шпилька М.М., Дрожчана О.У. Методика статистичного аналізу, короткострокового прогнозування травматизму та шляхів його профілактики в агроінженерії. *Вісник ПДАА*. Полтава: РВВ ПДАА 2021. №1. С. 287-294.
7. Жидецький В.Ц., Лях І.М., Дудник В.В. Вплив виробничого освітлення на орган зору оператора комп'ютерного набору. *Квалілогія книги*. Львів, 2020. №2 (38). С. 7-14.
8. Лях І.М., Дудник В.В. Дослідження виробничого травматизму на підприємствах України: причини і фактори виникнення. *Актуальні проблеми економіки*. Київ, 2020. №12 (234). С. 67-72.
9. Дудник В.В., Дрожчана О.У. Органи управління єдиної державної системи цивільного захисту при вивченні дисципліни «Охорона праці в галузі та цивільний захист». *Інноваційні аспекти системи безпеки праці, захисту інтелектуальної власності: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції*. (м. Полтава, 25-26 березня 2021 р.). Полтава, 2021. С. 116-120.
10. Дудник В.В. Завдання і обов'язки суб'єктів господарювання у сфері цивільного захисту. *Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2020 році*. (м. Полтава, 14 травня 2021 року). Полтава, 2021. С. 218-220.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державна служба України з питань праці. URL: <http://dsp.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
3. Офіційний сайт Державна служба України з надзвичайних ситуацій. URL: <https://www.dsns.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Фонду соціального страхування України. URL: <http://www.fssu.gov.ua/>
5. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://rada.gov.ua/>
6. Правова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України». URL: <https://allref.com.ua/>